

ט"ז חשוון תשע"ד
20 אוקטובר 2013

לכבוד
ה"כ דוד רותם
יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט

מכובדי,

תודה על ההזמנה לדבר בפניכם על הנושא של חוק המשילות. לכבוד היה לי הדבר. בדיון מיום ה-16.10.13 המיקוד היה בשאלה האם לעגן את מספר השרים בחקיקה / מספר המשרדים בחקיקה לאור הביקורת הציבורית אודות השינויים המהירים והלא אחראיים במבנה משרדי הממשלה, פיצולים, ביטולים דבר התורם לחוסר יציבות ותרבות של "נסתדר איכשהו". המלצתי הייתה כי ייקבע בחוק יסוד כי מספר חברי הממשלה יהיה בין 8-18 שרים, כל שר עומד בראש משרד. וכן כי רשימת משרדי הממשלה תקבע בחקיקה. עוד ציינתי כי יש להגביל את מספר הסגנים ל-4 ולבטל את הפונקציה של שר ללא תיק כפי שקיימת כיום. עוד ציינתי כי יש להתאים את המשילות בישראל לתנאים המבניים והתרבותיים שבה. נשאלתי בדיון האם יש מדינה בעולם שבה מקובל לעגן בחוק את משרדי ממשלה ועניתי כי בעולם מקובל לעגן את התהליך של הקמת משרדי ממשלה באמצעות חוק לשירות מדינה ראו למשל את החוק האוסטרלי; כמו כן באמצעות הפונקציה הממשלית של the Governor General הקיימת למשל קנדה ניו זילנד, ובאוסטרליה וכן באמצעות הגבלה של מספר השרים בחוקות. ההפתחות של תפקידים ומחשבות אלה היא היסטורית אך מבטאת מערכת של איזונים ובלמים התורמת למשילות.

החוקה בקנדה

III. EXECUTIVE POWER

9. Declaration of Executive Power in the Queen

The Executive Government and Authority of and over Canada is hereby declared to continue and be vested in the Queen.

10. Application of Provisions referring to Governor General

The Provisions of this Act referring to the Governor General extend and apply to **the Governor General** for the Time being of Canada, or other the Chief Executive Officer or Administrator for the Time being carrying on the Government of Canada on behalf and in the Name of the Queen, by whatever Title he is designated.

החוקה באוסטרליה

Chapter II. The Executive Government. /

Commonwealth Of Australia Constitution Act

61. The executive power of the Commonwealth is vested in the Queen and is exercisable by the Governor-General as the Queen's representative, and extends to the execution and maintenance of this Constitution, and of the laws of the Commonwealth.

65. Until the Parliament otherwise provides, the Ministers of State shall not exceed seven in number, and shall hold such offices as the Parliament prescribes, or, in the absence of provision, as the Governor-General directs.

החוקה בהודו

75. (1) The Prime Minister shall be appointed by the President and the other Ministers shall be appointed by the President on the advice of the Prime Minister.

1[(1A) The total number of Ministers, including the Prime Minister, in the Council of Ministers shall not exceed fifteen per cent. of the total number of members of the House of the People.]

הרעיון הוא של כלים שלובים, הענקת כוח לראש הממשלה לפעול למינוי שרים אך הגבלת הכוח על ידי תהליך ממשלי שבוחר את הצורך בהקמת משרד מתוך ראייה ארוכת טווח.

הואיל ואין לנו בישראל את המנגנון שיסדיר את התהליך של הקמת משרד ממשלתי כמו בדוגמאות שהבאתי והן רק חלקיות ובדעתנו כעת להתמודד עם הסוגיה של מינוי שרים הגיעה עת לקשור את השר למשרד עליו הוא ממונה ולהגביל את מספר המשרדים ואת מספר השרים בחקיקה.

עוד אוסיף בהעדר הזיקה בין המשרד הממשלי ובין השר ובהעדר תהליך מחשק הקמת משרד ו/או פונקציות כגון שר ו/או שר ללא תיק אני לא רואה כל תועלת בחוק המשילות. מדינת ישראל כבר הייתה בשלב הזה של עיגון מספר השרים בחקיקה ולא עמדה בכך ולו בשל היעדר הראייה בדבר הכלים השלובים שלעיל.

בברכה ובהצלחה,

פרופ' אסף מדיני

העתק : עו"ד סיגל קוגוט, יועמ"ש